

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Inter ea, quæ religiosos mouent ad vitam spiritualem, magni momenti esse considerare mala sæculi, & bona religionis. Cap. ij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

sanguinis: nec decet hanc opinionem fallere, & per quamdam hypocritam totum orbem in errorem inducere. Siquidem hypocrita (vt auctor est Basilius) dicitur histrio, qui in theatro personam sustinet alienam, saepe heri, cum sit seruus, aut regis, cum sit priuatus.] Ita isti, qui vitam religiosam, quam praeferrunt, operatione non tenent, aliud intus sunt, & aliud exterius oculis inspicientium ostendunt; iure ergo cum simulatoribus, & hypocritis numerantur. Quibus sine dabo euenit illud Isaiae. Erubescetis super hortis, quos elegeratis, cum fueritis velut quercus defluentibus foliis.] Horti namque, quos eligunt, sunt (vt exponit idem Basilius) externae simulationes, quibus vitia saecularia, & aliena ab statu religioso obumbrare solent. Sed harum simulationum causa in die postremo erubescet, cum apparebunt in conspectu iudicis, sicut quercus detractis foliis. Ita enim arbor foliorum coma adornata, pulchra videtur, illa vero detracta decorem amittit, & deformis apparet. Ita hi mundum statu dumtaxat, & non moribus deserentes, depulsis simulationibus, quibus tamquam foliis mores distortos tegebant, apparebunt, quod sunt mundani, vitiis obnoxij, cupiditatibus rerum temporalium corrupti: eisque non honor sed dedecus & ignominia conueniet.

Et tandem ipse habitus, quo religiosi operiuntur, vitae perfectionem exposcit, qui cum sit a vestibus mundanorum distinctus, & ab amictu eorum segregatus, vitam etiam valde diuersam, ac mores alios designat. Ad quid enim veste à mundanis separantur, si illis vitae abiectio ac imperfectio iunguntur. Quidam religiosorum albis vestibus induuntur, vt internam animi puritatem foris designent. Alij nigris, vt mundi contemptum, vel (auctore Anselmo) vt sui despectionem denotent. Alij albis simul & nigris, vt internam sanctitatis, & exterioris mortificationis se esse cultores ostendant. Alij fuscis, siue pullis, vt simplicitatem, & humilitatem praeseferant. Alij vtuntur veste communi, vt se propter amorem Dei (sicut Paulus) omnibus omnia factos esse profiteantur. Quid est hoc? Nisi quod vestes ipsae clamant, quod religiosi mundana omnia deseruisse, & vitam, ac mores sanctorum fuisse complexos? Omnes vestes religiosae (quod Cassianus late profequitur) mysticum aliquid & spirituale significant. Pileus in similitudinem crucis efformatus, quo omnes clerici religiosi caput obtegimus, index est, nos sub Cruce Christi militare, & velut tanti ducis antesignanos, eius vexillum per vniuersum mundum deferre: Cucullus, quo monachi caput operiunt, innocentiae est, ac puritatis insigne. Omnes veste vtuntur ad talos vsque demissa, & cingulo renes constringimus, vt tum longanimitatem, atque constantiam, tum carnis mortificationem, & animum agilem & expeditum ad officia virtutis ostendamus.

Haec vana non sunt, vt haeretici, non solum insani, verum etiam ignari, atque stulti mentiuntur, sed fructuosa, & vtilia. Nam si in republica saeculari, reges, nobiles, & iudices aliqua externa gestant indicia, quibus ab aliis cognoscantur, & à reliquis discernantur, cur non gestent Ecclesiastici, & religiosi, qui, & perfectiorem statum habent, & vita à populo multo magis debent esse discreti? Si famuli, & pueri regis terreni induunt vestimenta decreta, quae nemini, qui non sit de aula regia, licet induere; cur famuli regis caelestis, quales sunt religiosi, vestes proprias & peculiare non induant? Sed ne vana sint haec, oportet, vt vitam religiosi teneant, quod vestimentum designat. Sicut enim rideretur priuatus, qui virgam censoriam iudicis, aut diadema regis gestaret, ita ridentur

adus esset, & contemnendus, qui impurus, & superbus existens, vestimento humilitatis, & puritatis induitur. Cogitate ergo, fratres (inquit Augustinus) quam reprehensibile est, si sub tali habitu superbia lateat, vel luxuria. Summe igitur necessaria est in eremomontantibus, ipsa humilitas, quae designatur per vestem.] Et alio loco, Nos, qui videmur gerere in corporis nostri habitu figuram crucis, & nomen religionis habemus, nigram vestem humilitatis portamus; zonis etiam praecincti appaeremus: caueamus ne similes simus sepulchris dealbatis, quae foris pulchra, & dealbata apparent, sed intus plena sunt fetore, & ossibus mortuorum.] Habitus igitur ipse, quae gestamus, & omnia illa, quae breuiter perstrinximus, nos admonent, vt simus vitae spiritualis atque omnis virtutis cultores.

Inter ea quae religiosos mouent ad vitam spiritualem, magnum momenti esse considerare mala saeculi, & bona religionis.

CAPVT II.

Æc omnia, quae diximus, magna sunt incitamenta virtutis, magna perfectionis, ac sanctitatis adiumenta, sed inter illa non infimum, imò praecipuum locum obtinet ad incitandum nos ea meditatio, qua consideramus, & serid expendimus ingentia mala saeculi à quibus per vitam sumus religiosam liberati, & innumerabilia bona, ad quae religiosè viuendo sumus euecti.

Hæc sanè notio ex mètibz nostris hunc fructum reportabit, vt pudeat nos à tantis malis sine fructu euasisse, & tam ingentia bona sine vilitate cõparasse. Hæc inspectio illud in nobis faciet, vt vitã tanta amplitudine dignam exoptemus, & pro ea assequenda fortiter, & constanter laboremus. Quantum hæc consideratio valeat, facile hoc exemplo cognoscitur.

Fingamus animo puellam cuiusdam perduellis in sterquilinio iacentem, quae, & nuda sit, & omnis cibi, ac potus indiga, cuius opus sit cum muscis, & culicibus ludere, & se in puluere, atque stercore volutare: insuper, quae posita sit in periculo, vt à iumentis trahuntibus conculetur, & à bestiis deuoretur, & occidatur. Cogitemus quoque transire regem, qui videt puellam miserabiliter iactatam, & ex famulis proditoris filiam esse cognoscens, misericordia motus, eam leuari iubeat, & in aulam regiam deferri, vbi velut Regina nutriatur, & inter delicias, & voluptates educetur. Addamus etiam, quod rex puellam illam miserabilem regalibus cibis sustentet, vestibus pulcherrimis induat, & gemmis pretiosis exornet, ac tandem cum ad nubiles annos peruenerit, praecipiat vocari Reginam, atque eam ducat vxorem. Certè istam feminam nihil amplius in amorem regis accenderet, quam suã pristinã miseriam animo voluere, & praesentem gloriam, ac splendore meditari. Videns enim se ex sterquilinio in aulam regiam introductã, ex filia hostis, reginã, & ex miserrima muliere, coniugem magni regis effectam: quidni eum diligat, illi impensè obsequi, & placere cupiat, cuius amore, & beneficio tantam ignominiam, & calamitatem euasit, & tantã honoris, ac prosperitatis gloriam accepit? Et ipsã vniuersis animabus religiosis contigisse, & hoc maximũ beneficium à Domino percepiisse, ad eũ euides est, vt planè insipies sit, & oculis captus, qui istud donũ non videat, nec tantam religiosorum felicitatẽ agnoscat. Vidi ego, Domine, saepe hoc praestitissimum do-

Basilius de laud. uirum.

Isaia 1. 30.

Basilius in Isaia. 1.

Anselm. de similitud. c. 92.

1. Cor. 9. 22.

Cassianus li. 1. de institutis.

Aug. ser. 27. ad fratres.

Idem ser. 28. ad fratres.

Matt. 23. 27.

Simile.

num mihi sine vllis meritis bonis, imò & cū multis meritis malis prerogatum. Vidi & expaui, gauisus sum, quia recepi, fleui, & contristatus sum, quia tanto beneficio me ingratum esse cognoui. Vellem vt omnes religiosi grati essent, & hoc ingens donum agnoscerent, & eius gratia in perpetuum tuam maiestatem laudarent. Audiant igitur, quo pacto ista omnia cum anima religiosa facta sint, audiāt, & admirentur tantam tui erga illos bonitatem, gaudeant ob suam eximiam prosperitatem, doleāt de propria stoliditate, & ingratitude, & hæc audiendo se ad amorem sanctitatis, & perfectionis inflamment. Omnes nos, quamdiu in sæculo vitam agebamus, paruuli eramus, non quidem paruuli ætate, sed parvilli virtute. Optimè enim dixit Ambrosius. Iuxta animam, & corporis numeramus ætates, non pro ratione temporis, sed pro qualitate virtutis, vt vir perfectus ille dicatur, qui careat errore pueritiæ, & lubricum adolescentiæ animi maturitate non sentiat. Pusillus, qui nullum adhuc virtutis videatur habere processum.

Ambrosius in Lucam. c. 2.

1. Corint. 14. 20.

Prover. 1. 22.

Prover. 22. 15.

Ioann. 4. 34.

Philipp. 3. 8.

2. Petr. 3. 10.

Paruuli eramus illa paruitate, quam nos Paulus cauere præcipit, dicens: Nolite pueri effici sensibus. Quia tamquam pueri inscij & ignari de rebus iudicabamus, & sola præsentia considerantes, futurorum & æternorum nullā habebamus rationem. An non paruuli, quibus per Salomonem dicitur, Vt quequo paruuli diligitis infantiam, & stulti, ea quæ sibi sunt noxia cupient, & imprudentes odibunt scientiam. An nõ paruuli, qui nec primos gressus dirigebamus, vt veniremus in virum perfectum, in mēsuram ætatis plenitudinis Christi? Certè paruuli eramus, quod & teneritudo animæ nostræ indicabat leuissima occasione læguens, tenuissimis etiam tērationibus cedens, & paruitas staturæ spiritalis, quæ minimis rebus minor erat, & stultitia, quæ alligata erat in corde nostro, & puerilitatum desiderium ostendebat.

In sterquilinio iacebamus nudi, & famelici, nudi, quia virtutibus vacui, famelici, quia cognitione diuinæ voluntatis expertes. Nam si vestes animæ sunt, humilitas, castitas, mansuetudo, & virtutes reliquæ, quæ animæ turpitudinem contegunt, & à frigore, & æstu vitiorum defendunt, satis ignominiosè nudus erat, qui virtutum decore carebat. Et si cibus animæ est, diuina voluntas, secundum illud Domini: Meus cibus est, vt faciam voluntatem Patris mei, qui in cælis est, intolerandam famem patiebatur, qui hanc voluntatem sciens & volens ignorabat, & tam suauis epulo non saginabatur. Sed quod est sterquilinum? Ego non puto aliud esse quàm sæculum: Quia sterquilinum est receptaculum stercore, his autem plenus est mundus, quod Paulus, non cæcus, sicut mundani, sed diuino illustratus lumine, manifestè testatur, Omnia (inquit) detrimentum feci, & arbitror vt stercorea, vt Christum lucrificiam. Quid putas esse stercorea, o Apostole sancte: An argentum & aurum? an gemmæ, & lapides pretiosi: an purpura, & byssus, & vestes pulchræ & delicatæ? an amplissimarum domorum & amenissimorum hortorum dominia? an opum, & dignitatum possessio: an voluptatum, & deliciarum acquisitio stercorea sunt? ita planè. Stultis hæc, & ignaris hominibus alicuius momenti esse videntur, sed mihi vilissima stercorea apparent, & omnia arbitror vt stercorea, vt Christum lucrificiam. Numquid non stercoreus est, quod abstergitur, & tamquam inutile & immundum ex domo proicitur? Sed hæc omnia Deus tamquam immunda, & infructuosa absterget ex hac amplissima domo mundi, cum adueniet dies Domini, vt fur, in quo cæli magno impetu tran-

sient, elementa verò calore soluentur, terra autem, & quæ in ipsa sunt opera, exurentur. Numquid non stercoreus est, quod in saniem, & tabem, & vermes conuertitur? Sed homo præcipua mundi creatura, in cineres, in vermes, & in faecorem resoluitur. Quid erunt alia, quæ eius gratia condita sunt, si ipsius splendor, & gloria in saniem, & tabem commutatur? O quam verè, & sapienter in libris Machabæorum scriptum legimus; Et à verbis viri peccatoris, ne timueritis, quia gloria eius stercoreus, & vermis est, hodie extollitur, & cras non inuenietur, quia cõuerfus est in terram suam, & cogitatio eius perit. Si ergo mundus locus est stercoreibus plenus, non sumus iniuriosi in illum, si fetidum sterquilinum appellamus. In sterquilinio sanè sunt animalia immunda, quæ ibi suis fordidibus aptam sedem inueniunt, at quis explicare poterit quot huiusmodi animalia in mundo reperiantur? In eo securus iacet lupus rapacitatis, leo crudelitatis, taurus somnolentiæ, equus, & mulus luxuriæ, asinus pigritiæ: sedes tantorum vitiorum tam immanium peccatorum, quid nisi sterquilinio comparetur? In hoc sterquilinio iacebamus, longè inferiores & infeliciores Iob, quem dæmon ad certamina & labores expetiit. Nam ille saniem testa radebat, & suam calamitatem deplorabat: nos verò, nec vermes peccatorum contritionis testa radebamus, nec nostras miserias desebamus: quinimò, ridebamus, latebamus, cum impuris cogitationibus, ac inanibus desiderijs ludebamus, & in tabe, ac stercore peccatorum volutabamur, vt quotidie euaderemus fecciores. Ibi non solum instabat mortis spiritalis periculum: sed qualibet hora nos iniuria rodebat, superbia inflabat, luxuria concubabat, ita discerpebat; (& quod peius est) hæc erat nostra voluptas his vitijs subiacere, tantis malis proteri, tantis miserijs dilacerari.

Machab. 2. 62.

Iob. 1. 8.

Vidit nos Dominus eo modo, quo diximus, in sæculo commorantes. Vidit nos in olido, & tetro sterquilinio iacentes. Vidit profrus quod ad nos attinet, quales ante aduentum Saluatoris eramus, scilicet (vt verbis Chrysostomi vtatur, paucis omissis) non in lecto, sed in ipsa malitia, in prauitate, velut in stercore proiecti, vlcerebus, ac fetore pleni, squallidi, superflui, idola magis, quàm homines. Circumstant nos dæmones mali, princeps ille mundi ridens instabat. Vidit planè in stercore iacentes, vermibus secantes, vlcerebus plenos, febri, & fame laborantes, omne morbi genus habentes. Nam, & febris molestabat, ea quippe est mala concupiscentiæ, & inflammationes premebant, hoc enim est arrogantia: & vehemens fames obtinuerat: istud namque est avaritia, & putredines vndique; nam hoc est fornicatio: Et multa deformitas, hoc scilicet est malitia, molestus quidam, & grauissimus morbus.]

Chrysostomus ad Philipp. c. 3. in sensu moralis.

Tales vidit, neque nos filios perduelles esse ignorauit, imò potius, qui omnium est cognitor, manifestè cognouit. Et tamen non aduersatus est nos, non abominatus, non dedignatus, non execratus, sed miseratione tactus, erexit iacentes, excitauit dormientes, ad sanam mentem reduxit errantes, & in aulam regiam, hoc est, in religionem malè meritis introduxit. Nec immeritò religio aula summi regis vocata est. Nam sicut Hierosolymis, quæ ciuitas Dei erat, populo Israelitarum, & colentium Deum attributa, templum erat exadificatum, in quo Deus specialibus cæremonijs colebatur, & hostijs, ac sacrificijs placabatur: ita in Ecclesia, modò religiose vitæ status in monte sanctæ perfectionis; tamquam aula quædam regis, & templum Domini extractus est, in quo

speciali

Gen. 28.
16.17.

speciali cura, & priuatis quibusdā sanctarum actionum generibus adoratur, & colitur. Quis videns in sancta religione Angelos ascendentes; & descendentes id est, viros perfectos, iam contemplationem sitientes, iam ad actionem properantes, non clamet cum sancto Patriarcha Iacobi: Verè Dominus est in loco isto, quàm terribilis est locus iste, non est hic aliud, nisi domus Dei, & porta cæli: [In hanc itaque domum, in hanc aulam, nos Dominus verè pius, & benignus adduxit, in qua fletibus, & lacrymis curauit agros, virtutibus tamquam indumentis vestiuit nudos, donis & charismatibus, tamquam gemmis pretiosis ditauit pauperes, Sacramentorum frequentia cibauit famelicos, cælestibus consolationibus refocillauit sicibundos; lumine diuinitus indito illuminauit cæcos; voce grandi inspirationum suarum, excitauit surdos; subsidiis diuinæ gratiæ roborauit debiles, & mutans corda nostra, & mores pristinos tollens, nouosque & spirituales inducens; viles & fugitiuos seruos extulit, & adoptauit in filios. Impleturque spiritualiter illud Osee: Et erit in loco, vbi dicitur eis: Non populus meus vos, dicitur eis: Filij Dei viuētis.] Nam peccatis irretiti, & iniquitatibus maculati, & serui Diaboli effecti eramus: non populus Dei; nunc autem liberati à peccato, serui autem facti Deo, ab illo statim filiorum accepimus, & nomen hoc honorabile filij supra omne meritum adepti sumus.

Osee. 10.

Ad Rom.
6.22.

Nec tamen in hoc beneficio finitæ sunt misericordie Dei, sed animas nostras in charissimas spōsas admittit, ex quibus, non vnum, aut duos, sed innumerabiles filios generat, omnes scilicet illos, qui, aut nostro exemplo, aut doctrina conuersi virtutem colunt, vitia derelinquunt: Hæc omnia leuiter tantum exposita, & latius in sequentibus explicanda, religiosi à Domino beneficia recipiūt, & ab his miseriis, quæ diximus, liberantur. Quid mirum si tantorum bonorum commemoratione excitati, & tantorum beneficiorum pondere pressi, Deo famulari cupiant, cuius gratia tam ineffabilibus bonis donati sunt? Ista ergo mala sæculi, quæ euasimus, & hæc bona religiosæ vitæ, quæ possidemus, sunt in hac prima huius operis tractatione prælibada, vt his tamquam firmis ac solidis lapidibus fundamentum nostri operis faciamus, & tantis impetibus à Domino factis in vsum nostrum, diligenti meditatione perpenſis, ad vitam spiritualem, quam colendam in ingressu religionis suscepimus, & ad eius perfectionem animemur.

Hieronymus
Platus lib. 1.
de bono
status religiosi.

Et quidem hoc argumentum charissimus frater noster Hieronymus Platus (quem non ex facie, sed ex virtute cognouimus) paucis abhinc annis, non solum deuotè, sed copiosè satis, & luculenter tribus editis libris disputauit. Nec tamen ob id putamus nos actum agere, si eandem materiam, non ex professo, sed leuiter tangendam, suscipiamus, prout ad finem nostræ tractationis necessarium esse cognouimus. Nam si Augustinus Ioannè, & Dauidicos psalmos exposuit; si Gregorius sancti Iob profunditates enodauit: si Ambrosius opera creationis, & mysteria Luca detexit; si Hieronymus Prophetas, tam maiores, quàm minores explicuit: si Chrysoſtomus Pauli Epistolæ est supra captum humanum interpretatus; si alij Sæcti Patres, alia vtriusque Testamenti volumina, Deo inspirante, declarauerunt; non propterea inutilis est labor illorū parum, qui illos sequuti in idem studium, ac operam incubuerunt. Quia à prioribus omiſsa addiderunt, obscura exposuerunt, diffusa contraxerunt, minus certa probabiliora reddiderunt, & alia methodo rem eandem inculcantes ingenijs rudioribus laborauerunt. Ita & nos, si argu-

mentum ab alio expositum tractaremus, non ob id studium nostrum inutile esset, aut infructuosum, si quædam addentes, & alia aliter exponentes, & veluti ex eadē materia, ex eisdem scilicet lignis, & lapidibus aliam domum fabricantes, nouum opus cuderemus, vt in laudem status religiosi posteris elaboratum relinquamus. Præsertim cum præsumptione non careat velle omnino noua in lucem emittere, cum scriptum sit: Nihil sub sole nouum, nec valet quisquam dicere: Ecce hoc recens est, iam enim præcessit in sæculis, quæ fuerunt ante nos.]

Eccles. 1.
10.

Nec debuimus ea silentio præterire, quæ dispoſueramus antequam libri isti de bono statu religiosi in nostras manus venirent, vt essent huius nostri laboris exordium. Sed re vera longe aliud est nostri operis institutum, quàm illius nostri fratris dilecti, quem non solum magno amore prosequimur, verum etiam ob indicium suæ excellentis virtutis, atque de rebus spiritualibus sapientiæ, magna reuerentia suspicimus. Ille enim de bono religiosæ vitæ ex professo disputauit, nos in exordio huius longissimi operis, eiusdem vitæ dona tamquam fundamenta, locamus, ne in lubrico ac instabili loco, tanti operis moles assurgat. Ille omnia nostri status bona enucleare voluit; nos ea sola, quæ scopo operis nostri sunt necessaria enotare curamus. Ille in hoc totus positus fuit, vt vitam religiosam laudaret, & non tamquam verbosus Rhetor, sed vt rerum spiritualium valdè peritus, extolleret: nos huius vitæ præstantiam tractamus, vt quanta sit in nobis obligatio, contemnendi mundum, & sanctam perfectionem amplectendi, commemoremus. Ille tandem, vt magnus vir nullis adminiculis, sed proprio Marte (vt aiunt) suum opus digessit, nos, vt pusilli, & rudes, alterius dictis nitimur, alterius sapientiæ sustentamur. Volumus enim in hac tractatione sanctum Ezechielem Prophetam, ducem, & antesignanum nobis proponere, qui in sui vaticinij capite decimo sexto, sub typo Hierosolymæ, mala sæculi, & bona status religiosi elegantissimè videtur adumbrare. Eius ergo verba in priori parte illius capituli scripta tropologicè interpretabimur, obnixè Dominum deprecantes, vt sicut illa, quæ exposituri sumus, nobis optimè congruant, ita quæ inexplicata reliquimus ab eo loco. Et habens fiduciam in pulchritudine tua, fornicata es in nomine tuo:] & reliqua, quæ sequuntur minimè nobis conueniant. Quod sine dubio consequemur, si viam virtutis, ac perfectionis semitas coluerimus: sin minus, sicut Deum sentiemus in primis verbis, quæ exponimus, suorum beneficiorū commemoratorem, & nostri status laudatorem, ita in sequentibus, quæ reliquimus, habebimus cum nostre inertie acrem obiurgatorem. Sed iam ad opus nos accingamus.

Ecc. 16.
15.

De miseris sæculi, à quibus per vitam
religiosam sumus liberati.

CAPIT III.

IEROSOLYMAM illam terrestrem typum fuisse non solum Ecclesiæ, quæ in cælis triumphat, & in terris militat, sed etiam animæ nostræ ad vitam spiritualem vocatæ, nemo est, qui ambigat. Hoc vtriusque fœderis pagina, hoc & sanctorum Patrum testatur auctoritas. Anima enim iusta est illa spiritualis Hierosolyma, ad cuius cor præcipit dominus, vt loquamur, & aduocemus eam: quoniã completa est malitia eius, & dimissa est iniquitas illius.] Et illa, de qua alio loco scriptum est:

Isa. 40.
2.